

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นักการศึกษาไทยที่ได้เกี่ยวข้องกับการศึกษาในระดับประถมศึกษาได้ให้คำนิยามของการอ่านไว้ต่าง ๆ ดังนี้

กอ สวัสดิพานิชย์ กล่าวว่า "การอ่านคือ การแปลความหมายของตัวอักษรออกมาเป็นความคิด และนำความคิดนั้นไปใช้ให้เป็นประโยชน์ ¹

กิด หงสัทดี ให้ความหมายของการอ่านว่า การอ่าน คือ การแปลสัญลักษณ์ให้แก่ตัวอักษรออกให้ตรงตามความหมายที่ผู้เขียนตั้งใจ ²

ส่วนทางด้านต่างประเทศนักการศึกษาที่สำคัญ ๆ ได้ให้คำจำกัดความของการอ่านไว้หลายอย่างดังนี้

บอร์น และ ทิงเคอร์ (Bond และ Tinker) สรุปความหมายการอ่านเกี่ยวข้องกับการรับรู้และจดจำตัวหนังสือหรือสัญลักษณ์ที่เขียนขึ้นมา สิ่งเหล่านี้จะทำหน้าที่

¹ กอ สวัสดิพานิชย์, การสอนอ่านในชั้นประถม . หน้า 3.

² กิด หงสัทดี และ ทิธร แสงธนู, คู่มือครูภาษาอังกฤษ ภาคทฤษฎีและปฏิบัติ . หน้า 55.

เป็นสิ่งที่เราให้ระลึกถึงความหมายซึ่งเกิดขึ้นจากประสบการณ์เดิมของผู้อ่าน¹

เกอร์โบเออร์ และ ดาลแมน (Deboer และ Dallmann) ให้คำนิยามการอ่านว่า "การอ่านเป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความเข้าใจ และการแปลความหมายของการคิด ซึ่งปรากฏอยู่ในตัวหนังสือหรือภาษาเขียน"²

เอ็ดเวิร์ด แอล ธอร์นไคค์ และ เอ็มเมท เอ เบตส์ (Edward L. Thorndike และ Emmett A. Betts) ได้ให้คำจำกัดความของการอ่านไว้เหมือนกันว่า การอ่านเป็นกระบวนการของการคิด³

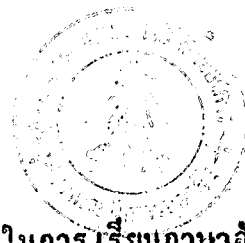
ชาร์ล ซี ฟรีส (Charles C. Fries) ซึ่งเป็นนักภาษาศาสตร์ที่เห็นว่าภาษาเขียนมาจากภาษาพูด ให้ความหมายของการอ่านว่า การอ่านเป็นการตอบสนองต่อสัญลักษณ์ของภาษาที่เป็นตัวแทนของภาษาพูด⁴

¹ Emerald V. Dechant, Improving the Teaching of Reading. Second editor (Englewood Cliffs, New Jersey: Princeton, Inc., 1970), p. 15.

² John J. Deboer, Martha Dallmann, The Teaching of Reading (Calcutta : Oxford & I B H Publishing Co., 1967), p. 17.

³ Edward L. Thorndike, "Reading as Reasoning : A Study of Mistakes in Paragraph Reading," edited by Helen M. Robinson in Innovation and Change in Reading Instruction. (Illinois : the Study of Education, 1968), p. 487.

⁴ Charles C. Fries, Linguistics and Reading (New York : Holt, Rinehart & Winston, Inc., 1963), p. 131.

การสอนอ่านเป็นทักษะอันหนึ่งในการเรียนภาษาอังกฤษ เมื่อนักเรียนได้ฝึกทักษะการพูดและการฟังพอสมควรแล้ว นักเรียนจะได้รับการฝึกทักษะในด้านกาอ่าน และเนื่องจากการอ่านเป็นทักษะที่สำคัญ ครูควรจะได้ให้ความสนใจและเน้นการสอนทักษะนี้ให้แก่ของกาเรียนรู้พื้นฐานที่จะใช้กาอ่านเรียนรู้อื่นๆต่าง ๆ ในขั้นสูง ๆ ต่อไป ครูจึงต้องสอนนักเรียนให้สามารถอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ประเภทของการอ่าน

การสอนอ่านที่ใช้อยู่ในโรงเรียนปัจจุบันนี้ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. การอ่านออกเสียง
2. การอ่านในใจ

การอ่านออกเสียง นับเป็นทักษะที่มีความสำคัญที่ควรจะได้รับฝึกฝนมากเท่า ๆ กับการอ่านในใจ นักเรียนที่เริ่มเรียนภาษาใหม่ ๆ การสอนอ่านออกเสียง นับเป็นสิ่งสำคัญที่นักเรียนจะต้องได้รับการฝึกออกเสียง สระ พยัญชนะ และคำต่าง ๆ ให้ได้อย่างถูกต้องในขณะต้น ๆ เพื่อจะได้เป็นพื้นฐานสำหรับการอ่านในใจให้ดีขึ้นในโอกาสต่อไป

จุดมุ่งหมายของการอ่านออกเสียง ก็คือให้นักเรียนมีความสามารถสื่อความหมายในทางความถึกของผู้เขียนไปยังผู้ฟังได้อย่างชัดเจน จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ครูจะต้องกวาดขันให้นักเรียนสามารถออกเสียงให้ชัดเจน สามารถลงจังหวะและเว้นวรรคตอนได้ถูกต้องตามความนิยมของเจ้าของภาษา แม้ว่าครูภาษาอังกฤษจะไม่สามารถพูดภาษาอังกฤษได้คล่องหรือออกเสียงได้เหมือนเจ้าของภาษา แต่ครูก็สามารถฝึกฝนและปรับปรุงตนเองได้ในด้านการออกเสียง โดยการศึกษาระบบเสียงภาษาอังกฤษ และที่เกิดของหน่วยเสียงต่าง ๆ โดยการฝึกจากเครื่องบันทึกเสียง การฝึกฝนนี้เป็นการฝึกเพื่อให้ครูมีความมั่นใจและรู้วิธีที่จะถ่ายทอดให้นักเรียนได้ โดยไม่จำเป็นต้องนำทฤษฎีเหล่านี้ไปสอนเพียงแต่แนะนำให้นักเรียนรู้จักสังเกต เห็นความแตกต่างและความคล้ายคลึงกันของทั้งภาษาอังกฤษและภาษาไทย

โดยการเปรียบเทียบเสียงเพื่อให้เกิดความเข้าใจยิ่งขึ้น

การอ่านในใจ

การอ่านในใจ เป็นกระบวนการที่ใช้สายตาอ่านข้อความแล้วไปสัมพันธ์กับทักษะในการรับรู้และเข้าใจคำ การอ่านใจในใจเป็นการอ่านอย่างเงียบเพื่อจับใจความเรื่องที่อ่านและเข้าใจเรื่องราวที่สำคัญได้ นักเรียนจะต้องฝึกอ่านบ่อย ๆ ครูควรแนะวิธีการอ่านอย่างรวดเร็วให้แก่นักเรียน และให้จับใจความเฉพาะตอนที่สำคัญ ซึ่งไม่จำเป็นต้องรู้ความหมายของคำศัพท์ทุกคำ แต่สอนให้นักเรียนรู้จักเดาความหมายจากรูปคำที่อ่านแทน การอ่านในใจนี้เป็นทักษะที่สำคัญและจำเป็นสำหรับการศึกษาในชั้นสูงต่อไปด้วย

การสอนอ่านแก่ผู้เริ่มเรียนมีหลายวิธีแตกต่างกัน แต่ละวิธีนั้นเหมาะสมในสถานการณ์ เหตุการณ์แวดล้อมหรือสภาพของเด็กแต่ละคนซึ่งแตกต่างกันในด้านความพร้อม ทักษะ และประสบการณ์ ครูผู้สอนจึงควรทำความเข้าใจในวิธีสอนทุกวิธี และเลือกให้วิธีที่เหมาะสมกับสภาพความเหมาะสม เพื่อเป็นแนวทางและเป็นประโยชน์แก่ครูสอนอ่านทั่วไป ผู้วิจัยจึงได้รวบรวมวิธีสอนอ่านแนวต่าง ๆ ไว้โดยสังเขป แต่จะกล่าวละเอียดเฉพาะแนวการสอนอ่านโดยยึดหลักเทียบเสียงคือการสอนโดยวิธีลิ้นภาษาศร กับ แนวการสอนโดยวิธีอ่านเป็นคำ ดังต่อไปนี้

1. แนวการสอนอ่านโดยยึดหลักภาษาศร (Linguistic Approach) เป็นแนวการสอนที่คำนึงถึงหลักของภาษาว่า ภาษาคือกรกฎ ซึ่งแตกต่างจากภาษาเขียน องค์ประกอบของภาษาคือ หน่วยเสียง หน่วยคำ และหน่วยกลุ่มคำ ซึ่งอาจเป็นวลี หรือประโยคก็ได้ วิธีสอนแบบนี้จะเน้นให้เด็กได้ฝึกสังเกตความคล้ายคลึง หรือความแตกต่างกันขององค์ประกอบเหล่านี้ เพื่อจะได้สามารถแยกแยะหลักกฎเกณฑ์ และข้อยกเว้นของภาษาได้โดยไม่ใช้วิธีท่องจำ

2. แนวการสอนโดยใช้ภาพประกอบการสอน (Learning Through the Pictures) เป็นวิธีสอนที่ใช้ภาพประกอบให้สัมพันธ์กับคำ และประโยค ซึ่งเป็นการช่วยอธิบายให้นักเรียนเข้าใจเร็วขึ้น เช่น ใช้บัตรคำ มีทั้งรูปภาพและคำ

รูปภาพประกอบเรื่องเว็นตอน ๆ การ์ตูน ภาพสไลด์ หรือภาพยนตร์ เป็นต้น

3. การสอนโดยยึดหลักพัฒนาการของเด็ก (Child Development Approach) เป็นวิธีสอนที่ดีว่าการจัดกิจกรรมแบบให้เด็กได้มีการตอบสนองและมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน เป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาการอ่านของนักเรียนซึ่งจะพัฒนาไปพร้อม ๆ กับสภาวะทางร่างกายและจิตใจ โดยถือว่า ความเจริญเติบโตและพัฒนาการในตัวเด็กกับอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมเป็นพื้นฐานที่ก้าวไปสู่การพัฒนาการทางการอ่าน

4. การสอนโดยการสะกดคำ (Spelling Method) เป็นวิธีการสอนอ่านที่ช่วยให้เด็กเรียนรู้จักและเข้าใจหลักเกณฑ์ของการเรียงลำดับอักษรภายในคำ เพื่อช่วยให้สามารถอ่านออกเสียงคำต่าง ๆ ได้ และสามารถเขียนคำได้ถูกต้องและแม่นยำ

5. แนวการสอนโดยยึดพฤติกรรมโต้ตอบหรือสนองตอบสิ่งแวดล้อม (Responsive Environment Approach) ความสำคัญของการสอนแนวนี้ คือ การจัดกิจกรรมการสอนเพื่อสนองความต้องการของนักเรียน การสอนอ่านตามแนวนี้ ครูจึงต้องใช้อุปกรณ์การสอนหลาย ๆ อย่าง เช่น รูปภาพ หนังสือ ภาพ บัตรคำ แผ่นป้าย ภาพชุด เรื่องราวนิทาน แผ่นเสียง และเครื่องบันทึกเสียง เป็นต้น การสอนจะเริ่มต้นด้วยคำที่นักเรียนอยากรู้ก่อน เช่น คำว่า พ่อ แม่ พี่ น้อง และคำอื่น ๆ ที่มีต่ออิทธิพลต่อสิ่งแวดล้อมและชีวิตประจำวันของนักเรียน

004226

6. แนวการสอนโดยใช้วิธีจัดอันดับการอ่านพื้นฐานจากง่ายไปสู่ยาก (Basal Reader) เป็นวิธีการสอนที่รวบรวมเอาวิธีการสอนหลาย ๆ วิธีไว้ด้วยกันในกระบวนการจัดการเรียนการสอน กล่าวคือ นำวิธีการเทียบเสียงมาช่วยเกี่ยวกับการเทียบเสียงสระในระยะเริ่มเรียน และนำแนววิธีอื่น ๆ มาใช้ร่วมกันเป็นการปูพื้นฐานการเรียนภาษาของนักเรียน แนวการสอนด้วยวิธีนี้จะเริ่มต้นด้วย คำที่นักเรียนรู้จัก ดังนั้นคำศัพท์จึงอยู่ในวงจำกัดตามวัยและระดับที่เรียน

7. Kinesthetic Method เป็นวิธีสอนที่อาศัยการรับความรู้สึกทางการเห็นภาพ การได้ยินเสียง และการเคลื่อนไหวที่เกี่ยวกับกล้ามเนื้อ วิธีการสอนดังต่อไปนี้

ครูอธิบายให้เด็กเข้าใจว่ามีวิธีการใหม่ ๆ ในการเรียนรู้คำ โดยให้นักเรียนเลือกคำที่เขายังไม่อ่านออก หรือคำที่ต้องการเรียน แล้วครูสอนให้อ่านคำนั้นโดยวิธีต่อไปนี้

ครูเขียนคำที่จะอ่านบนกระดานช่วยคิดส่อเพี้ยน
ให้นักเรียนเอานิ้วมือลากเส้นตัวอักษรในคำ แล้วออกเสียงสระ
หรือพยัญชนะในคำตามไปด้วย เช่น big = บี ไอ จี = บิก
ให้นักเรียนเขียนคำที่ได้สัมผัสด้วยนิ้วมือโดยไม่ต้องดูแบบ แล้วจึง
เอาคำที่เขียนมาเทียบกันดู
ถ้านักเรียนเขียนผิด ก็ให้เอานิ้วมือลากเส้นตามตัวอักษรในคำอีก
จนกว่าจะเขียนได้ถูกต้อง ¹

8. แนวการสอนอ่านแบบผสม (Eclectic Method) เป็นการสอน
แบบสังเคราะห์ และวิเคราะห์รวมเข้าด้วยกัน ซึ่งเป็นแนวโน้มของการสอนอ่านในปัจจุบัน
การสอนแบบนี้ใช้วิธีเลือกเอาคำต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับระดับความสามารถของเด็ก
ประโยคและข้อความง่าย ๆ มาให้นักเรียนอ่าน และเนื้อหาเหล่านี้นักเรียนจะได้ทำการ
วิเคราะห์เปรียบเทียบและสังเคราะห์ไปพร้อม ๆ กันตั้งแต่ตอนเริ่มต้น โดยวิธีการนี้
นักเรียนจะคุ้นเคยกับรูปแบบของภาษาในลำดับที่ต้องการ ในขณะที่เรียนเกี่ยวกับกลไกของ
การอ่าน ²

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹ Delwyn G. Schubert and Theodore L. Torgerson, Improving Reading in the Elementary School (Dubuque, Iowa : W.H.C. Brown Co., 1963), p. 165.

² William S. Gray, The Teaching of Reading and Writing (Paris : UNESCO, 1956), p. 88.

9. แนวการสอนอ่านโดยอาศัยประสบการณ์ทางภาษา (The Language - Experience Approach) ซึ่งเป็นแบบค่อนข้างใหม่ คือสอนให้นักเรียนเรียนภาษาจากประสบการณ์ หลักสำคัญของการสอนวิธีนี้คือ การนำนักเรียนไปสู่ภาษาเขียน โดยการใช้ภาษาพูดที่เด็กเรียนรู้อยู่แล้ว นักเรียนที่เริ่มเรียนภาษาอังกฤษจะเริ่มเข้าใจความหมายของคำพูด จากที่ได้ยินได้ฟังและสามารถพูดได้ การที่ได้เรียนรู้ภาษาเขียนโดยอาศัยภาษาและประสบการณ์ของนักเรียนเอง นักเรียนจะเข้าใจเรื่องที่เขาได้อ่านได้ คำพูดหรือภาษาเขียนที่เขาได้อ่าน ส่วนหนึ่งจะเป็นคำที่เคยได้ยินได้ฟังมาแล้วจากภาษาพูด

10. แนวการสอนอ่านแบบเอกัตภาพ (The Individualized Reading Approach) โดยเปิดโอกาสให้เด็กอ่านภาษาอังกฤษใดก็ตามใจชอบ จากหนังสือในห้องสมุดหรือในห้องเรียน เมื่อนักเรียนเลือกหนังสือที่เขาสนใจเรื่องใด ครูก็ช่วยสอนให้เขาเข้าใจภาษาเขียนโดยใช้ภาษาพูดในขณะที่เด็กเรียนอ่าน ครูจะช่วยรวบรวมเรื่องที่กำลังอ่าน จุดบันทึก ตรงกาวหน้าในการอ่าน และมีทักษะในการอ่านตามท่วง ๆ ด้วย การสอนแบบนี้มีหลักการอยู่ที่ว่า เด็กแต่ละคนสามารถเลือกเรื่องที่เขาอ่านได้ ซึ่งเป็น การกระตุ้นให้เขาอ่านได้ตามความสามารถที่เขา มีอยู่ และสามารถที่จะรับผิดชอบในการเรียนรู้ของเขาด้วยตัวของเขาเอง

11. แนวการสอนอ่านบทเรียนแบบโปรแกรม (The Programmed Instruction Approach) เป็นวิธีสอนอีกแบบหนึ่ง หลักสำคัญของการสอนแบบนี้คือ จัดให้มีคำอธิบายเป็นขั้นตอนสั้น ๆ เพื่อให้เรียนรู้และเข้าใจได้ง่าย พร้อมทั้งมีคำถามที่ จะต้องตอบหรือแบบฝึกหัดที่จะต้องทำจัดไว้ครั้งละ 1 ข้อ หลังจากที่นักเรียนตอบคำถามหรือทำงานตามที่สั่งแล้วจะมีเฉลยคำตอบที่ถูกต้องไว้ให้ นักเรียนจะตรวจสอบดูว่าตนเองเข้าใจงานที่กำหนดให้ทำหรือไม่ หรือใช้ทักษะใดถูกต้องเพียงใด

12. แนวการสอนโดยใช้สี (Words in Colour) ที่ใช้สีเป็นสื่อในการจัดหมวดหมู่ของเสียง สระที่ออกเสียงเหมือนกันจะใช้สีเดียวกันแม้ตัวสะกดจะต่างกัน เช่น play (ay) และ pain (ai) นักเรียนจะได้รับการเห็นถึงความสนใจที่ลึกซึ้งกว่าตัวอักษรหรือรูปร่างของคำ ดังนั้นทุกครั้งที่เด็กเห็นสีใดสีหนึ่ง เขาก็จะ

เรียนรู้ที่จะตอบตนเองเป็นเสียงที่เขาเคยได้ยินได้ฟังมาก่อน การสอนแบบที่ใช้หลักที่ว่า การอ่านเป็นการถอดรหัสตัว เขียนออกมาเป็นเสียงพูด เด็กจะเข้าใจความหมายของคำ เมื่อใดก็ตามที่เสียงของคำในภาษาเขียนก็เหมือนกับเสียงในภาษาพูดที่ได้ยินได้ฟังนั่นเอง

13. การสอนอ่านโดยวิธีอ่านเป็นคำ (Look and Say Method)

การสอนอ่านโดยวิธีอ่านเป็นคำเป็นการสอนซึ่งนิยมใช้สอนนักเรียนเริ่มเรียน วิธีสอน โดยให้นักเรียนเห็นและอ่านเป็นคำ คำที่ใช้อ่านจะเป็นคำง่าย ๆ นักเรียนจะฝึกเห็นคำ คำง่าย ๆ เหล่านั้นโดยใช้กรอบของคำช่วยในการจดจำเช่น boy = boy

girl = girl

และเมื่อต่อไปนักเรียนเห็นเพียง กรอบคำก็อาจจะเดาได้ว่าคำนั้น ๆ คือคำอะไรที่เคยเรียนมาแล้ว นักการศึกษาหลาย ท่านมีความเห็นไม่ตรงกัน เช่น เกรย์ (Gray) กล่าวว่า การสอนโดยวิธีนี้ นักเรียน ไม่จำเป็นจะต้องเรียนหน่วยนะทั้งรูปและเสียง เพียงแค่เห็นคำฝึกอ่านซ้ำ ๆ กัน หลายๆ ครั้ง ในไม่ช้าก็จะจำและสามารถอ่านคำนั้นได้¹ ในขณะที่ เบตส์ (Betts) ให้แนว คิดเกี่ยวกับการสอนวิธีนี้ว่า การสอนอ่านเป็นคำก็คือการเรียนท่องจำอย่างงคนก้นนั้นเอง²

¹ William S. Gray, Teaching Children to Read (New York : The Ronald, 1963), p. 306.

² Emerald V. Dechant, Improving the Teaching of Reading (New Jersey: Prentice - Hall, 1964) p. 192. cited by Emmett Albert Betts, " How Well Are We Teaching Reading ? - Reply," Controversial Issues in Reading, Tenth Annual Reading Conference Proceedings, Lehigh University, 1(April 1961), p. 8.

การสอนแบบนี้เป็นการสอนโดยวิธีวิเคราะห์ อีกหลักว่าคำแต่ละคำมีรูปร่างลักษณะที่มาสังเกตและจดจำได้ การสอนจะใช้เครื่องมือหลาย ๆ อย่างเพื่อช่วยให้เกิดการเรียนรู้ ในบางประเทศสอนโดยให้นักเรียนอ่านออกเสียงเป็นคำ เป็นประโยคคั่ง ๆ ขำ ๆ หลาย ๆ ครั้ง ในคำและในประโยคเหล่านี้มีคำใหม่ให้นักเรียนเห็นจนกระทั่งจำได้ ครูจะใช้ภาพประกอบการอ่านด้วยเพื่อช่วยในการจดจำ สำหรับนักเรียนที่เรียนช้าให้เรียนโดยเอานิ้วชี้ลากตามตัวหนังสือ เมื่อนักเรียนจำคำใหม่ได้แล้วจึงให้อ่านคำเหล่านี้ซ้ำอีกในวลีหรือประโยค จากการวางแผนจัดลำดับคำที่นำมาสอนอย่างรอบคอบ จะช่วยให้นักเรียนอ่านหนังสือได้แตกฉาน สำหรับคำที่นำมาสอนมักจะเป็นคำที่นักเรียนสนใจ คำที่นักเรียนสามารถเห็นทั้งภายนอกและภายในโรงเขียน หรือคำที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของนักเรียน หนังสือแบบเรียนจะเป็นคำขำ ๆ กัน ถูกเป็นเรื่องราว คำกลอน บทเพลงและอื่น ๆ มีภาพประกอบ เพื่อให้นักเรียนสนใจและจินตนาการ อ่านหนังสือไปพร้อม ๆ กันด้วย ในขณะที่นักเรียนอ่านคำ ครูให้นักเรียนสังเกตรายละเอียดของคำไปทั่วๆ เช่น ส่วนของคำ ตัวอักษรที่ปรากฏ และเสียงของคำนั้น ๆ ส่วนเหล่านี้จะช่วยให้นักเรียนจดจำและออกเสียงคำใหม่ได้ด้วยตนเองและอย่างแม่นยำ การสอนแบบนี้จึงเป็นวิธีสอนที่ไปทั้งวิธีวิเคราะห์และสังเคราะห์ไปด้วยกัน คือให้เห็นส่วนรวมแล้วจึงแตกเป็นส่วนย่อยจากนั้นก็ฝึกสะกดคำ และฝึกผสมตัวอักษรขึ้นมาเป็นคำ เป็นวลี และเป็นประโยคอีกในภายหลัง

ละเน้นการสอนอ่านเป็นคำ จึงเป็นการสอนที่เป็นไปตามแนวความคิดของเกสตัลท์ (Gestalt) ซึ่งกล่าวว่าประสบการณ์ทั้งหมดคือส่วนรวมของพฤติกรรมย่อย เช่น เมื่อนักเรียนเห็นบ้านก็จะนึกถึงส่วนรวมทั้งหมดของบ้าน จะไม่ได้มองเห็นเฉพาะแต่ละส่วนของบ้าน เช่น หลังคา ฝาผนัง ฯลฯ เช่นเดียวกับการอ่านคำ นักเรียนจะมองเห็นคำทั้งคำ และจะมีปฏิริยาต่อคำทั้งคำมากกว่าจะนึกถึงส่วนย่อยของคำนั้น¹

¹ Roger Brown, Words and Things (Illinois : The Free Press, 1958), p. 16.

ข้อดีและข้อเสียของการสอนอ่านโดยวิธีอ่านเป็นคำ

ข้อดีเป็นการ เน้นความหมายของสิ่งที่อ่านแต่แรกเริ่ม ปลูกฝังทัศนคติที่ดีต่อการอ่าน และรู้จักใช้การอ่านเพื่อความเพลิดเพลินและเพื่อค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม การให้นักเรียนอ่านเป็นคำก่อนที่จะแยกออกเป็นส่วนย่อยนั้นสอดคล้องกับวิธีที่ทั้งเด็กและผู้ใหญ่มองเห็นภาพต่าง ๆ โดยปกติ

จุดอ่อนของการสอนแบบนี้ ก็ขาดความแม่นยำ นักเรียนไม่รู้จักวิธีสะกดคำ และไม่สามารถอ่านคำใหม่ได้ แต่ถ้าครูใช้วิธีให้นักเรียนแยกแยะตัวอักษร และวิเคราะห์เสียงของคำ หลังจากได้เรียนรู้ความหมายและจดจำคำได้แล้ว ก็จะแก้ปัญหาดังกล่าวได้

14. การสอนโดยวิธีสัทศาสตร์ (The Phonetic Method)

ความหมายของการสอนอ่านตามวิธีสัทศาสตร์

การสอนตามหลักสัทศาสตร์ เป็นวิธีการอ่านชนิดหนึ่ง เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักคำโดยจะต้องจดจำเสียงของพยัญชนะและสระแต่ละตัว และหัดประสมคำโดยการนำพยัญชนะมาประสมกับสระและตัวสะกด เมื่อประสมคำได้แล้วจึงจะเริ่มอ่าน การสอนโดยวิธีนี้จะช่วยให้นักเรียนเข้าใจวิธีออกเสียงได้ดี เพราะแยกเสียงถูกจึงออกเสียงไม่ผิดพลาด นอกจากนี้การสอนตามหลักสัทศาสตร์ยังเป็นการช่วยให้นักเรียนที่เริ่มเรียนหัดอ่านมาแล้วระยะหนึ่งมีประมวลคำพอสมควร ได้นำประสบการณ์จากการเรียนคำที่แล้ว ๆ มา มาใช้เทียบเสียงคำใหม่เพื่อให้อ่านคำใหม่ได้เองและจำคำได้ดี การสอนโดยวิธีนี้จึงช่วยให้นักเรียนมีหลักเกณฑ์ที่จะอ่านคำได้เองโดยไม่ต้องพึ่งครู

ปกติการสอนตามหลักสัทศาสตร์สอนเพื่อประโยชน์ในการหัดอ่านเป็นส่วนใหญ่ แต่การสอนแบบนี้ก็มีส่วนช่วยให้นักเรียนเขียนถูกต้อง และประการสำคัญเป็นวิธีการสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนอ่านออกเสียงได้ดีขึ้นเป็นส่วนเล็ก ๆ ส่วนหนึ่งของการพัฒนาความเจริญงอกงามของการอ่านและการเขียนของนักเรียนอีกด้วย

ความสำคัญของการสอนแบบสัทศาสตร์

การสอนแบบสัทศาสตร์ เท่ากับช่วยให้นักเรียนมีหลักเกณฑ์สำหรับจะเรียนคำใดเองโดยไม่ต้องพึ่งครู นักเรียนยิ่งมีทักษะในการเทียบเสียงมากเท่าไรก็ยิ่งจะอ่านหนังสือได้ผลก็ยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังช่วยให้นักเรียนเขียนหนังสือได้แม่นยำ ถูกต้อง และรวดเร็วอีกด้วย มักจะปรากฏเสมอว่านักเรียนที่ไม่เคยได้รับการฝึกหัดเทียบเสียง แม้จะเรียนในวันสูง ๆ แล้ว มักจะเกิดความไม่มั่นใจ ในการอ่านเมื่อได้พบคำที่มีเสียงอ่านหรือรูปของคำที่แตกต่างไปจากที่เคยเรียนมาและมักจะเขียนคำผิดบ่อย ๆ ดังนั้นในการสอนอ่าน ครูจึงควรคำนึงถึงความสำคัญของการสอนโดยวิธีสัทศาสตร์ด้วย

หลักการ

หลักการสำคัญของการสอนอ่านโดยวิธีสัทศาสตร์ คือ ให้นักเรียนออกเสียงของตัวอักษรแต่ละตัว และประสมให้เป็นคำ เมื่อนักเรียนเข้าใจและสามารถออกเสียงตัวอักษรแต่ละตัวและรู้วิธีประสมคำแล้ว นักเรียนจะสามารถอ่านคำ พยางค์สั้น ๆ และประโยคได้

ขอบข่ายและลำดับชั้นการสอน

การสอนตามหลักสัทศาสตร์ เป็นกระบวนการที่สลับซับซ้อนและต่อเนื่องกัน ครูไม่ควรใจร้อนเร่งสอนให้เร็วเกินไป และพยายามสอนไปตามลำดับชั้นที่ได้กำหนดไว้ในแผนการสอน

ตามปกติเมื่อนักเรียนเริ่มเรียนภาษาอังกฤษ ครูยังไม่ควรเริ่มสอนด้วยการเทียบเสียงเลย แต่ควรจะต้องเตรียมความพร้อมในการจำตัวอักษรและเสียงสระและพยัญชนะให้ได้เสียก่อน เมื่อนักเรียนสามารถแยกเสียงได้แล้ว จึงนำเสียงเหล่านั้นมาผสมเป็นคำ ๆ เช่น คำว่า bat นักเรียนจะอ่านว่า /b/-/æ/-/t/ เมื่ออ่านคำว่า bat ได้แล้วนักเรียนก็สามารถจะอ่าน /k/-/æ/-/t/ หรือ /m/-/æ/-/t/ ได้ด้วย ครูควรที่จะเริ่มสอนเทียบเสียงด้วยสระเสียงสั้นเป็นขั้นก่อน

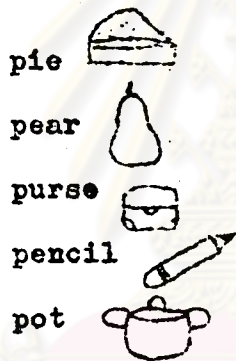

เมื่อสอนสระเสียงสั้นครบ 5 เสียงแล้ว ต่อด้วยสระเสียงยาว ส่วนคำที่เป็นข้อออกเว้น
ควรรอไว้สอนในภายหลังเมื่อนักเรียนมีพื้นฐานความเข้าใจในการประสมเสียงพอสมควร
แล้ว ลำดับขั้นการสอนสามารถทำได้หลายวิธี ดังเช่น

เดอว์กิน (Durkin) แบ่งการสอนอ่านโดยวิธีสังเคราะห์เป็น 2 แบบ คือ

1. การสอนแบบอุปมาน (Inductive)
2. การสอนแบบอนุมาน (Deductive)

1. การสอนแบบ อุปมาน (Inductive) เริ่มต้นด้วยการให้นักเรียนดูภาพสิ่ง
เริ่มต้นด้วย p เช่น

ครูจะสนทนากับนักเรียนถึงรูปภาพเหล่านี้ ให้นักเรียนสังเกตว่าคำเหล่านี้เริ่มต้นด้วยตัว
อะไร ครูอ่านออกเสียงให้นักเรียนฟัง 2 - 3 ครั้ง นักเรียนจะสังเกตเห็นปากของ
ครูเหมือนกันหมดทุกคำ เพราะทุกคำเริ่มต้นด้วยเสียงเดียวกัน คือ / p / จากนั้น
นักเรียนจึงฝึกอ่านพร้อม ๆ กัน ครูจะให้นักเรียนลองออกคำอย่างคำที่เริ่มต้นด้วย / p /
ในขั้นสุดท้ายครูจะพูดประโยคแต่ละประโยคคำสุดท้าย โดยเว้นไว้ให้นักเรียนช่วยกัน
เติม เช่น The name of a colour is ____ . (purple) คำที่นักเรียนจะ
เติมจะเขียนอยู่บนกระดาน

2. การสอนแบบอนุมาน (Deductive) วิธีที่ครูแทนที่จะเริ่มสอนความ
สัมพันธ์ระหว่างตัว p กับเสียง / p / ครูจะเขียนตัวอักษร p บนกระดานแล้วบอก
นักเรียนว่านี่คือตัว p ออกเสียง / p / ครูเขียนคำบนกระดาน เช่น pay pin

put **pond** นักเรียนจะเห็นว่าคำทั้งหมดขึ้นต้นด้วยตัว p.
 ต่อจากนั้นครูจึงจะให้ให้นักเรียนเติมประโยค เช่น The name of a colour is _____
 (pink, purple)

เทอร์แมน และวาลคัท (Terman and Walcutt) กล่าวถึงการสอน
 เสียงสระโดยการยกประโยคเป็นตัวอย่าง เช่น "Fat Ed is not up"
 ซึ่งในประโยคนี้มีเสียงสระครบ 5 เสียง เวลาสอนจะใช้รูปภาพประกอบด้วย ²

เฮย์และวินโก (Hay and Wingo) ใช้ภาพแทนเสียงสระในการสอน
 เช่น จะสอน /a/ จะใช้ภาพ เสียง /e/ จะใช้ภาพ และ /i/ จะใช้ภาพ ³

เบตส์ (Betts) ดำเนินการสอนเป็นชั้น ๆ 6 ชั้น สรุปได้ดังนี้

- ชั้นที่ 1 นักเรียนฝึกทักษะการฟังเสียงสระจากคำต่าง ๆ
- ชั้นที่ 2 นักเรียนพูดเสียงสระตามครู
- ชั้นที่ 3 นักเรียนจะได้เห็นรูปสระ เกิดความสัมพันธ์ระหว่างเสียงและ
 สัญลักษณ์

¹ Dolores Durkin, Teaching Young Children to Read
 (Illinois : Allyn and Bacon Inc., 1972), pp. 211 - 212.

² Sibly Terman and C.C. Walcutt, Reading : Chaos and
 Cure (New York : McGraw - Hill Book Company, Inc., 1959), p.212.

³ Julic Hay and Charles E. Wingo, Reading with Phonics
 (Chicago : J.B. Lippincott Co., 1954) pp. 567 - 89.

ขั้นที่ 4 นักเรียนจะได้เห็นคำทั้งคำ

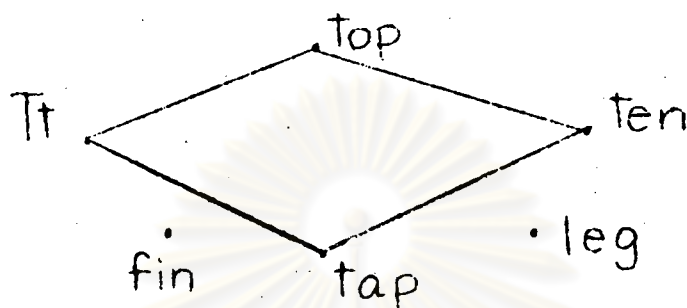
ขั้นที่ 5 จากคำที่นักเรียนได้เห็นในขั้นที่ 4 จะนำไปเชื่อมโยง เมื่อ
ได้รู้จักคำใหม่อื่น ๆ

ขั้นที่ 6 นักเรียนจะเรียนความหมายของคำ ¹

ส่วนเดชานท์ (Dechant) กล่าวถึงการสอนโดยวิธีสหศาสตร์ดังนี้

1. ครูออกเสียงคำที่ขึ้นต้นด้วยอักษร t เช่น ton ten
2. ครูบอกให้นักเรียนสังเกตเสียงพยัญชนะต้นว่าเหมือนหรือต่างกันหรือไม่
3. ให้นักเรียนยกตัวอย่างคำที่ขึ้นต้นด้วยพยัญชนะ t
4. นักเรียนสามารถบอกความแตกต่างระหว่างตัวอักษร t กับอักษรตัวอื่น ๆ ได้ด้วยสายตา
5. นักเรียนเรียนความสัมพันธ์ระหว่างเสียงตัว / t / กับอักษร t และ t โดยการท่าแบบฝึกหัด เช่น ²

¹ Emerald V. Dechant, Improving the Teaching of Reading (New Jersey : Prentice - Hall) 1964 , p. 193 , cited by Emmett Albert Betts, "Issues in Teaching Reading " Controversial Issues in Reading, Tenth Annual Reading Conference, Lehigh University (April 1961), pp. 33 - 41.

ข้อดีและข้อเสียของการสอนโดยวิธีสันศาสตร์

ก๊อ สวัสดิ์พิทยาวิชัย ได้กล่าวถึงการสอนโดยวิธีสันศาสตร์ว่า นักการศึกษาในสหรัฐอเมริกาได้วิจัยกันมาก กล่าวโดยสรุปการสอนอ่านโดยวิธีนี้ช่วยให้นักเรียนออกเสียงและเรียนคำใหม่ได้ดีขึ้น การสอนควรยึดหลักใหญ่ ๆ คือ ความพร้อมที่จะเรียนของนักเรียน โอกาสที่จะสอนโดยไม่จำกัดเวลาว่าจะสอนวันใด เวลาใด คำที่สอนควรเป็นคำที่มีความหมาย และการสอนแบบนี้เป็นเพียงวิธีหนึ่งของการสอนให้รู้จักคำเท่านั้น

จุดอ่อนของการสอนโดยวิธีนี้คือ นักเรียนขาดความเร็วในการอ่าน ความสนใจ และความเข้าใจถ่องถ้อมลง เพราะเสียเวลากับการประสมอักษร แทนที่จะสนใจรูปของคำในการสอนอ่าน ไม่ว่าครูจะเลือกสอนวิธีใดก็ตาม ครูควรจะคำนึงความพร้อมของนักเรียน และลำดับขั้นการสอนด้วย เคอร์เรล (Durrell) และ นิโคลสัน (Nicholson) ได้แนะนำว่าการที่นักเรียนพร้อมที่จะเรียนอ่านออกเสียงนั้นขึ้นอยู่กับองค์ประกอบ 3 ประการ คือ

1. นักเรียนจะต้องรู้จักสังเกตและสามารถแยกเสียงในภาษาพูดได้
2. นักเรียนจะต้องสามารถมองเห็นความแตกต่างของตัวอักษรในคำต่าง ๆ

3. นักเรียนจะต้องเข้าใจในความสัมพันธ์ระหว่างคำพูดกับคำที่เขียน กล่าวคือสามารถเปลี่ยนคำพูดเป็นสัญลักษณ์ และเปลี่ยนสัญลักษณ์เป็นคำพูดได้¹

บัมพาส (Bumpass) ได้แบ่งขั้นตอนในการสอนอ่านแก่นักเรียนที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่ 2 ไว้ 4 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นแนะนำ ให้นักเรียนตั้งใจฟัง พยายามออกเสียงตามครูและฝึกออกเสียงพร้อม ๆ กันเป็นหมู่และทีละคน ในขั้นนี้นักเรียนจะต้องเข้าใจความหมายของคำและสามารถใช้คำนั้นในประโยคได้

2. ขั้นรู้จักตัวเขียน เมื่อฝึกปากเปล่าแล้ว ครูควรเขียนคำที่ฝึกบนกระดาน พยายามให้นักเรียนเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างสัญลักษณ์และความหมายโดยใช้อุปกรณ์ช่วย

3. ขั้นฝึกอ่าน ครูฝึกให้นักเรียนอ่านประโยคต่าง ๆ พร้อม ๆ กัน ครั้งแรกฝึกโดยปิดหนังสือ ครูยกมือขึ้นลงแสดงระดับเสียงสูงต่ำ ต่อมาจึงให้นักเรียนเปิดดูตัวเขียนในหนังสือหรือดูจากกระดาน

4. ขั้นอ่านในขั้นนี้ นักเรียนอ่านในใจ สิ่งที่อ่านคือสิ่งที่ได้ฝึกด้วยปากเปล่าในขั้นต้น ๆ แล้ว²

¹ Donald D. Durrell, Improving Reading Instruction.

(New York : Harcourt, Brance & World, Inc., 1956), p. 37.

² Faye L. Bumpass, "Bridge the Gap . . .," English Teaching

Forum, I(June, 1963), : 9 - 10.

สำหรับการสอนอ่านในชั้นเริ่มเรียน คิด พงศทัต ได้กล่าวถึงสิ่งที่ควรปฏิบัติดังต่อไปนี้

1. ให้นักเรียนรู้จักตัวอักษร เท่าที่พบในคำแต่ละคำก่อนแทนที่จะสอนทั้ง 26 ตัว การสอนอักษรใหญ่ - เล็ก ก็ใช้วิธีเดียวกัน ภายหลังจึงให้นักเรียนรู้จักคำตามลำดับ a - z ซึ่งจะช่วยในการอ่าน และการใช้พจนานุกรมต่อไป

2. ครูควรใช้อุปกรณ์เข้าช่วยในการสอนได้แก่บัตร อักษรช่วยในการจำคำและสะกดคำ บัตรคำช่วยในการอ่านเป็นคำ ๆ แบบของตัวอักษรควรเขียนตามแบบตัวพิมพ์ที่นักเรียนจะพบในหนังสือเรียนก่อน

3. เพื่อช่วยให้นักเรียนคุ้นกับตัวอักษรทั้งหมด ครูอาจใช้บัตรตัวอักษรทั้ง 26 ตัวมาทบทวนอย่างรวดเร็ว ๆ บ่อย ๆ

4. การนำวลี หรือประโยคสั้น ๆ ช้า ๆ ที่มีการสะกดตัวคล้ายกันมาให้นักเรียนฝึกอ่าน จะช่วยให้นักเรียนเข้าใจ และจำได้ดีขึ้น เช่น

What's this ?	It's a	bat.
		cat.
		mat.
		rat.
		hat.

5. ตารางเทียบแทน (Substitution Table) เป็นเครื่องมือช่วยในการอ่านและช่วยให้เห็นแบบสร้างของประโยคได้ดี

6. คำหรือข้อความที่ให้อ่านจะต้องเป็นสิ่งที่นักเรียนได้ยินหรือพูด หรือถามตอบจนคล่องแล้ว นอกจากนี้ครูอาจใช้อุปกรณ์หรือ Cue ช่วยในการให้ความหมายด้วยเสมอ

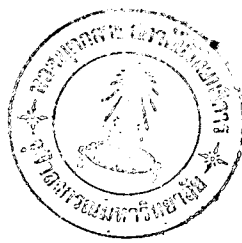
7. หลังจากการอ่าน ควรให้นักเรียนมีโอกาสได้เขียนด้วยเป็นการซ้ำสิ่งที่เรียนไปแล้ว นักเรียนจะจำได้ดียิ่งขึ้น¹

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนอ่าน

งานวิจัยในประเทศ

งานวิจัยเกี่ยวกับการสอนอ่านภาษาอังกฤษเท่าที่ปรากฏเป็นงานวิจัยเกี่ยวกับโครงการสอนอ่าน ปัญหาในการอ่าน และการอ่านเพื่อความเข้าใจในระดับต่าง ๆ โดยใช้วิธีสำรวจหรือแจกแบบสอบถาม ยังไม่มีผู้ใดทำการทดลองวิจัยเกี่ยวกับการสอนอ่านออกเสียงภาษาอังกฤษโดยตรง แต่สำหรับการอ่านออกเสียงภาษาไทยนั้น ได้มีผู้วิจัยทดลองสอนวิธีต่าง ๆ เพื่อค้นหาวิธีที่เหมาะสมที่สุด จากการศึกษาของคณะศึกษานิเทศก์ เขตศึกษา 12 ในปีการศึกษา 2518 ซึ่งได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาภาษาไทยของปีประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้วิธีสอน 3 วิธี วิธีที่ 1 เริ่มต้นด้วยการสอนเป็นคำเป็นประโยค และแจกลูกภาพหลัง วิธีที่ 2 เริ่มต้นด้วยการให้นักเรียนรู้จักพยัญชนะ สระ แล้วผสมคำ และวิธีที่ 3 เริ่มต้นด้วยกรู้อ่านนำ หรือให้นักเรียนที่อ่านได้แล้วอ่านนำและนักเรียนอื่น ๆ อ่านตาม ตัวอย่างประชากรเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 60 โรงเรียน ๆ ละ 1 ชั้นเรียน โดยวิธีสุ่มแบบ Stratified Random แบ่งให้ได้โรงเรียนที่ใช้วิธีสอนทั้ง 3 วิธี วิธีละ 20 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถาม การสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งเป็นแบบสอบที่ฝ่ายวิชาการ กรมสามัญศึกษาได้จัดทำขึ้นอย่างมีหลักการและถูกต้องตามหลักวิชา ผลปรากฏว่าวิธีแรกคือวิธีสอนเป็นคำ เป็นประโยค และแจกลูกมีแนวโน้มน่าจะเป็นวิธีสอนที่ดีที่สุด เพราะนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชา

¹ กิด พงษ์พิศ และ อิศร แสงธนู. หน้า 56 - 57.

ภาษาไทยสูงสุด วิธีสอนที่ให้นักเรียนรู้จักพยัญชนะ สระ และผสมคำ เป็นแนวโน้มว่าเป็นวิธีสอนที่ดีรองจากวิธีแรก และวิธีที่สอนโดยครูอ่านหรือให้นักเรียนที่อ่านได้แล้วอ่านนำเป็นวิธีที่ไม่ดีนัก¹

ไพฑูริย์ แสงธรรม ได้ศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 219 คน จากโรงเรียนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี และจังหวัดสระบุรี โดยเปรียบเทียบระหว่างนักเรียนที่เรียนอ่านเป็นคำร่วมกับวิธีประสมอักษรกับนักเรียนที่เรียนอ่านแบบประสมอักษรเพียงวิธีเดียว โดยใช้แบบทดสอบความพร้อมในการอ่าน และแบบทดสอบวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ของสถาบันระหว่างชาติสำหรับการค้นคว้าเรื่องเด็กเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล แล้ววิเคราะห์หาค่าคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐานและวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่านักเรียนที่เรียนอ่านเป็นคำร่วมกับวิธีประสมอักษรมีความสามารถในการอ่านสูงกว่านักเรียนที่เรียนอ่านแบบเดียว²

มลอวาทศึกษาของ ไพฑูริย์ แสงธรรม สอดคล้องกับผลการศึกษายของ เจริญ ยุติมนต์คำรัง ซึ่งได้ศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในจังหวัดชลบุรี ที่เรียนอ่านเป็นคำร่วมกับแบบประสมอักษรกับนักเรียนที่เรียนอ่านแบบประสมอักษรเพียงแบบเดียว โดยสอนให้อ่านคำพื้นฐานภาษาไทยที่ได้จากผลการวิจัยของสถาบันระหว่างชาติ สำหรับการค้นคว้าเรื่องเด็ก แล้วใช้แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่าน

¹ คณะศึกษานิเทศก์ เขตศึกษา 12, รายงานการวิจัยเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ใช้วิธีสอนสามแบบ. ฉะเชิงเทรา : เขตการศึกษา 12, 2518. (อัดสำเนา).

² ไพฑูริย์ แสงธรรม, " การ เปรียบเทียบวิธีสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างวิธีอ่านเป็นคำร่วมกับแบบผสมตัวอักษร กับวิธีผสมอักษรอย่างเดียว, " การวิจัยทางการศึกษา 5, 1 (2518), หน้า 142 - 149.

ของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม พบว่านักเรียนที่เรียนอ่านเป็นคำร่วมกับวิธีประสมอักษรมีความสามารถในการอ่านสูงกว่านักเรียนที่เรียนอ่านโดยวิธีประสมอักษร เพียงวิธีเดียว¹

ในปี พ.ศ. 2522 บังอร ทองพูนศักดิ์ ได้ศึกษาเปรียบเทียบสัมฤทธิ์ผลในการอ่านภาษาไทย ระหว่างวิธีสะกดแบบแจกลูกกับวิธีสะกดตามตัวอักษร ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนบางแค จำนวน 69 คน และโรงเรียนนิวมารดี จำนวน 72 คน ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2522 เครื่องมือที่ใช้คือ แบบทดสอบความพร้อมในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และแบบทดสอบสัมฤทธิ์ผลการอ่านและสะกดคำที่ผสมสระโอะ ผลปรากฏว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านด้วยวิธีสะกดแบบแจกลูกมีสัมฤทธิ์ผลการอ่านสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนอ่านโดยวิธีสะกดตามตัวอักษร อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 กลุ่มควบคุมหลังจากการเรียนโดยวิธีสะกดตามตัวอักษร และผ่านการทดสอบแล้ว เมื่อได้รับการสอนซ้ำอีกครั้งหนึ่งด้วยวิธีสะกดแบบแจกลูกคะแนนการอ่านจากการทดสอบครั้งหลังสูงกว่าครั้งแรกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความมั่นใจในการสะกดคำยิ่งขึ้น²

¹ เจริญ บุญดีมันต์ดำรง, "การสอนภาษาไทยในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ตามแนวใหม่", ปรัชญาศึกษา, 11 (มิถุนายน 2511) หน้า 619 - 625.

² บังอร ทองพูนศักดิ์, "การเปรียบเทียบสัมฤทธิ์ผลในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างวิธีสะกดแบบแจกลูกกับวิธีสะกดตามตัวอักษร." (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาวิทิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522).

งานวิจัยต่างประเทศ

วิลเลียม เอส เกรย์ (William S. Gray) ได้สำรวจวิธีการสอนอ่านภาษาต่างประเทศโดยเฉพาะในประเทศที่กำลังพัฒนา ด้วยการส่งแบบสอบถามไปยังผู้นำทางการศึกษาในประเทศต่าง ๆ รวม 45 ประเทศ สรุปผลการค้นคว้าดังนี้

วิธีสอนอ่านในสมัยต้น ๆ (คือสมัยกรีก และโรมัน ถึงศตวรรษที่ 19) แบ่งออกเป็น 2 วิธีใหญ่ ๆ คือ

1. วิธีสอนที่เน้นส่วนประกอบของคำและเสียงของตัวอักษรซึ่งสามารถจำแนกตามวิธีสอนดังต่อไปนี้

1.1 วิธีสอนตัวอักษร (Alphabetic Method) เป็นวิธีสอนให้นักเรียนรู้จักชื่อพยัญชนะทุกตัว การออกเสียงสะกดคำ พยางค์ วลีและประโยคสั้น ๆ โดยไม่เน้นความหมาย แล้วเรียนเป็นวลีหรือประโยคสั้น ๆ ให้นักเรียนออกเสียงซ้ำ ๆ แล้วเริ่มฝึกอ่าน มุ่งให้นักเรียนจำคำใหม่ ๆ มากกว่าเรียนความหมาย

1.2 วิธีสอนเสียง (Phonic Method) สอนเสียงพยัญชนะ แต่ไม่สอนชื่อพยัญชนะ เช่นสอนเสียง /b/ แต่ไม่บอกว่าเป็นพยัญชนะ บี และเริ่มสอนเสียงสระก่อนจึงสอนเสียงพยัญชนะ หลังจากนั้นจึงรวบรวมพยัญชนะและสระเข้าเป็นพยางค์และคำ แล้วรวมเข้าเป็นวลีและเป็นประโยค

1.3 วิธีสอนเป็นพยางค์ (Syllabic Method) สอนออกเสียงเป็นพยางค์แล้วสอนรวมเป็นคำและประโยค

2. วิธีสอนที่มุ่งไปในการใช้คำ หรือหน่วยคำ แล้วมุ่งไปที่ความหมายของสิ่งที่อ่าน ซึ่งจำแนกออกได้ดังนี้

2.1 วิธีสอนเป็นคำ (Word Method) จะสอนอ่านคำที่มีความหมาย โดยใช้วิธีอ่านตามครูและพยายามให้ทำนั้น ๆ อยู่ในรูปที่จะจำได้ง่าย ๆ การสอนแบบนี้ใช้อุปกรณ์หลายชนิด เช่น โคลง กลอน รูปภาพ เป็นต้น

2.2 วิธีสอนเป็นวลี (Phrase Method) ครูเขียนวลีบนกระดาน ให้นักเรียนออกเสียงซ้ำ ๆ กันหลาย ๆ ครั้ง แล้วให้นักเรียนพิจารณาเปรียบเทียบกับวลีอื่น ๆ ที่เรียนมาแล้ว นักเรียนจะเรียนรู้ความแตกต่างของวลีใหม่ ๆ กับวลีที่เรียนมาแล้ว แล้วจึงจดจำคำที่เข้าใจดีแล้วลงในสมุด

2.3 วิธีสอนเป็นประโยค (Sentence Method) ครูเขียนประโยคทั้งประโยคบนกระดานคำ ให้นักเรียนอ่านประโยคนั้นซ้ำ ๆ แล้วให้นักเรียนค้นหาคำในประโยคสำคัญและค้นหาคำเฉพาะในแต่ละกลุ่มคำนั้น นักเรียนจะต้องได้รับการฝึกให้ทำเช่นนี้หลาย ๆ แบบฝึกหัดจนคุ้นตากับประโยคและคำในประโยคแล้วจึงเขียนประโยคและคำใหม่ต่อไป

2.4 วิธีสอนเป็นเรื่อง (Story Method) เป็นการสอนที่ขยายวิธีการสอนเป็นประโยค โดยใช้ประโยคหลาย ๆ ประโยคมารวบรวมกันเข้าเป็นเรื่องสั้น ๆ

วิธีสอนในระยะต่อมา จำแนกได้ดังต่อไปนี้

1. แนวผสม (The Eclectic Trend) ถือการเอาวิธีการสอนหลาย ๆ แบบมารวมกัน

2. แนวยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (The Learner - Center Trend) การสอนแบบนี้จะต้องเลือกเนื้อหาให้เหมาะสมกับความสนใจของผู้เรียน มีการอภิปรายโดยครูเป็นผู้ช่วยเหลือ¹

¹

William S. Gray, The Teaching of Reading and Writing: An International Survey, (Paris : Unesco, 1956), pp. 75 - 93.

แฮร์ริส (Harris) ได้สำรวจการสอนอ่านในสหรัฐอเมริกาว่า โรงเรียนส่วนใหญ่จะสอนอ่านขั้นต้นด้วยวิธี The Basal Reader Method การสอนโดยวิธีนี้ครูจะต้องเตรียมบทเรียนอย่างละเอียด ก็จะต้องจดในแผนการสอนว่าจะสอนเนื้อหาอะไรบ้าง จะใช้วิธีสอนแบบไหนในตอนใด อุปกรณ์ที่ใช้คืออะไรและจะใช้เมื่อไร ผู้สอนจะพยายามให้ทุกอย่างสมดุลย์กัน เช่น การสอนอ่านในใจและอ่านออกเสียง การที่สมาธิจะกับการเพิ่มพูนความสนใจ การเห็นรูปศัพท์กับการได้ยินเสียง ความเร็วในการอ่านกับความเข้าใจในการอ่าน นอกจากนี้ยังต้องมีการอ่านหนังสือประกอบด้วย ¹

บลูมฟิลด์ (Bloomfield) กล่าวว่า การสอนอ่านด้วยวิธีทางภาษาศาสตร์จะให้ประโยชน์แก่ครูและนักเรียนเป็นอย่างมาก โดยสอนให้นักเรียนรู้จักตัวอักษรก่อนให้นักเรียนสามารถออกเสียงพยัญชนะแต่ละตัวได้ สามารถอ่านจากซ้ายไปขวา เห็นความแตกต่างเล็ก ๆ น้อย ๆ ของรูปร่างตัวอักษร เมื่อนักเรียนสามารถอ่านออกเสียงตัวอักษรพิมพ์ทั้งตัวใหญ่และตัวเล็กได้แล้วอย่างคล่องแคล่วจึงให้อ่านเป็นคำ ๆ และประโยค ²

เออค์แมน (Erdmann) ได้ทดลองสอนเด็กเริ่มเรียน แบ่งเด็กออกเป็น 2 กลุ่ม โดยใช้เวลาในการสอนเท่ากัน กลุ่มหนึ่งสอนตัวอักษร 4 ตัว และอีก

¹ Albert J. Harris, Effective Teaching of Reading (New York : David McKay Company, Inc., 1963), p. 1.

² Leonard Bloomfield and Clarence L. Barnhart, Let's Read : A Linguistic Approach (Detroit : Wayne State University Press, 1961), : 154 - 160.

กลุ่มหนึ่งสอนคำ 2 คำ ซึ่งประกอบด้วยตัวอักษรถึง 12 ตัว ผลปรากฏว่าเด็กสามารถจำตัวอักษรทั้ง 12 ตัวนี้ได้ดีกว่า¹

สปาร์ก และเฟย์ (Sparks and Fay) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการสอนอ่านโดยวิธีสหศาสตร์กับวิธี Basic Reading กับนักเรียนจำนวน 824 คน ของโรงเรียน 2 แห่งในเมืองเคมเบรจจ์ ใช้เวลาในการทดลองถึง 4 ปีเต็ม ผลการวิจัยปรากฏว่า

1. เมื่อนักเรียนเรียนจบเกรด 2 นักเรียนที่เรียนโดยวิธีสหศาสตร์สามารถอ่านได้ดีกว่าในด้านการอ่านออกเสียง คำศัพท์ และอ่านเพื่อความเข้าใจ

2. เมื่อนักเรียนเรียนจบ เกรด 4 ปรากฏผลว่าไม่มีความแตกต่างกันในนักเรียน 2 กลุ่ม ในการอ่านออกเสียง ความเร็ว และการอ่านเพื่อความเข้าใจ

สรุปแล้วนักเรียนที่เรียนโดยวิธี Basic Reading มีความแม่นยำในการอ่านดีกว่ากลุ่มที่เรียนโดยวิธีสหศาสตร์²

เทมพลิน (Templin) ได้ทำการวิจัยวิธีสอนอ่านแบบสหศาสตร์เจาะลึกลงไปเกี่ยวกับความเชื่อมั่นในการสะกดคำและสัมฤทธิ์ผลในการอ่าน ตัวอย่างประชากรเป็นนักเรียน เกรด 4 ในเมือง มินเนโพลิส (Minneapolis) ผลการวิจัยพบว่า

1

I.H. Anderson and W.F. Dearborn, The Psychology of Teaching Reading (New York : The Ronald Press Company , 1952), pp. 212 - 213.

2

Paul E. Sparks, and Fay G. Leo, "An Evaluation of Two Methods of Teaching Reading, " Elementary School Journal, 57 (April 1957) : 386.

1. ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ทางสัทศาสตร์กับการ สะกดคำก่อนข้าง
สูงกว่าการอ่าน
2. นักเรียนที่สะกดคำเก่งจะไต่คะแนนสูงกว่านักเรียนที่สะกดคำไม่เก่ง
ในการทดสอบทุก ๆ ด้านยกเว้นในด้านกรแยกเสียง¹

รูดีซิล (Rudisill) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบ ความสัมพันธ์ของ
ความสามารถในการออกเสียง การอ่านและการ สะกดกับระดับสติปัญญา พบว่า

1. การเรียนรู้ต่าง ๆ เหล่านี้มีได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับสติปัญญา
2. ความสามารถที่จะออกเสียงหรือจดจำเสียงของตัวอักษร แต่ละตัว
หรือความสามารถในการประสมคำนั้นเป็นสิ่งที่วัดความรู้ในด้านภาษาได้
3. ความสามารถที่จะแยกเสียงในคำง่าย ๆ และความรู้ด้านความสัมพันธ์
ของเสียงกับตัวอักษรมีส่วนสำคัญที่ทำให้ได้รับผลสำเร็จในด้านกรอ่านและการ สะกดคำ²

ในปี 1964 แบริ (Bear) ได้ทำการทดลองศึกษาเปรียบเทียบความสามารถ
ในการอ่านของนักเรียน เกรด 1 จำนวน 20 ห้อง จากโรงเรียนประถม 4 แห่ง ใน
เมือง เวอร์จิเนีย โดยเปรียบเทียบระหว่างนักเรียนที่เรียนโดยวิธีสัทศาสตร์กับวิธีอ่าน
เป็นคำ แต่ละกลุ่มได้รับการสอนด้วยโปรแกรมการสอนอ่าน 5 โปรแกรมเท่านั้น

¹ Milared C. Templin, "Phonic Knowledge and Its Relation
to the Spelling and Reading Achievement of Fourth Grade Pupils."
Journal of Educational Research 47(February 1954) : 441-445.

² Mabel F. Rudisill, "Interrelations of Functional Phonic
Knowledge, Reading Spelling and Mental Age, "Elementary School
Journal 57 (February 1957) : 264-267.

ผลปรากฏว่า นักเรียนที่เรียนอ่านโดยวิธีสหศาสตร์ได้คะแนนสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยวิธีอ่านเป็นคำ¹

ในประเทศสวีเดน ได้มีการทดลองการสอนอ่านด้วย 2 วิธี เช่นเดียวกัน ผลปรากฏว่า นักเรียนที่เรียนโดยวิธีสหศาสตร์ ได้คะแนนสูงกว่าเมื่อทดสอบอ่านทางความเข้าใจ²

กิลล์ (Kelly) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการสอนอ่านโดยวิธีสหศาสตร์กับวิธีอ่านเป็นคำ ของนักเรียนเกรด 2 จำนวน 100 คน ผลปรากฏว่านักเรียนที่เรียนอ่านโดยวิธีสหศาสตร์ได้คะแนนสูงกว่ากลุ่มที่เรียนอ่านเป็นคำในด้านการอ่านเพื่อความเข้าใจ³

ในปี 1956 แบริ (Bear) ได้ทำการทดลองเปรียบเทียบการสอนโดยวิธีสหศาสตร์กับวิธีอ่านเป็นคำของนักเรียนประถมในรัฐ อิลลินอยส์ กลุ่มทดลองประกอบ

¹ D.E. Bear, "Phonics for First Grade : A Comparison of Two Methods," in Teaching Reading : Selected Materials, pp. 212-220. Quoted in Sasiporn Rojjanavaroe "The Relationship of Methods of Instruction to Academic Progress in Reading" (Report University of Evansville, 1980), p. 4.

² Della - Piana Gabriel, "Teaching Beginning Reading in Other Countries, "Elementary English, 41 (March, 1964) : 253. Quoted in Ibid. p. 5.

³ B.C. Kelly, "The Economy Method Versus the Scott Foreman Method in Teaching Second - Grade, "Journal of Education Research 51 (February 1958) ; 469. Quoted in Ibid. p. 6

ด้วยนักเรียนเกรด 1 จำนวน 7 ห้องเรียน เรียนโดยวิธีสหศาสตร์ทุกวัน วันละ 30 นาที กลุ่มควบคุมเรียนตามปกติ ในปี 1962 ผู้วิจัยได้ทดสอบโดยใช้แบบสอบของ เกทส์ ฟอรัม 2 กับนักเรียนในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมเมื่อนักเรียนเหล่านี้อยู่เกรด 6 ผลปรากฏว่า นักเรียนในกลุ่มทดลองได้คะแนนสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างเห็นได้ชัดในด้านการสะกดคำ¹

อีเบลลิง (Ibeling) ได้ทำการวิจัยการสอนอ่านโดยวิธีสหศาสตร์และวิธีอ่านเป็นคำ ตัวอย่างประชากรเป็นนักเรียนเกรด 2, 4 และ 6 สอนกลุ่มทดลองโดยวิธีสหศาสตร์ โดยมีแบบฝึกทักษะเสริม กลุ่มควบคุมสอนโดยวิธีอ่านเป็นคำและไม่มีแบบฝึกทักษะเสริม จากการสอบครั้งหลังสุด ผลปรากฏว่า ไม่มีความแตกต่างระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองในด้านการสะกดคำ²

เอเบอร์ โรจนวโร ได้ทำการค้นคว้าเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างวิธีสอนกับพัฒนาการในด้านการอ่าน (The Relationship of Methods of Instruction to Academic Progress in Reading) ขณะที่ศึกษาวิชาการมัธยมศึกษา และการสอนอ่านภาษาอังกฤษระดับปริญญาโท ณ มหาวิทยาลัย ีแวนซูลล์ (Evansville) ประเทศสหรัฐอเมริกา โดยศึกษากันว่าวิธีสอนอ่านโดยวิธีสหศาสตร์ที่ใช้้อย่างกว้างขวางในขณะนี้ เปรียบเทียบกับวิธีสอนอื่น ๆ ว่าวิธีสหศาสตร์ให้ผลทางการอ่านเพื่อความเข้าใจ

¹ D.E. Bear, "Two Methods of Teaching Phonics : A Longitudinal Study," in Teaching Reading : Selected Materials, 221 - 226. Quoted in Ibid. P. 8.

² F.W. Ibeling, "Supplementary Phonics Instruction and Reading and Spelling Ability, " The Elementary School Journal, 62 (December 1961) : 152 - 156.

การ สะกดคำและคำศัพท์มากนักน้อยเพียงใด จากการค้นคว้าสรุปได้ว่านักวิจัยส่วนใหญ่เห็นด้วย การสอนอ่านโดยใช้วิธีสังเคราะห์ เป็นวิธีที่ได้ผลในด้านการอ่านเพื่อความเข้าใจของผู้เริ่มเรียน¹

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1

Sasiporn Rojjanavaroe, "The Relationship of Methods of Instruction of Academic Progress in Reading." Report, Graduate School, University of Evansville, 1980.